

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 30.8.2019
COM(2019) 405 final

2019/0184 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului dintre Uniunea Europeană
și Republica Belarus privind facilitarea eliberării vizelor**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

În contextul Summitului Parteneriatului estic din mai 2009, UE și-a reafirmat sprijinul politic în ceea ce privește deplina liberalizare a regimului vizelor într-un mediu sigur, precum și în ceea ce privește promovarea mobilității prin încheierea de acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie cu țările Parteneriatului estic. În conformitate cu abordarea comună pentru dezvoltarea politicii UE în materie de facilitare a eliberării vizelor, convenită la nivelul COREPER de către statele membre în luna decembrie 2005, un acord de facilitare a eliberării vizelor nu poate fi încheiat dacă nu există un acord de readmisie.

Pe această bază, Comisia a prezentat Consiliului, la data de 12 noiembrie 2010, o recomandare vizând obținerea unor directive de negociere a acordurilor cu Republica Belarus privind facilitarea eliberării vizelor de scurtă ședere și readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală.

În urma autorizării acordate de Consiliu la 28 februarie 2011¹, negocierile cu Republica Belarus au fost lansate oficial la Bruxelles, la 12 iunie 2014.

Au avut loc alte trei runde de negocieri: la 24 noiembrie 2014 la Minsk, la 12 martie 2015 la Bruxelles, la 20 iunie 2017 la Minsk și la 11 octombrie 2018 și 26 martie 2019 la Bruxelles. Negociatorii-șefi au parafat textul acordului la 17 iunie 2019, prin schimb de e-mailuri.

Între timp, Belarus, Uniunea Europeană și șapte state membre participante (Bulgaria, România, Lituania, Polonia, Ungaria, Finlanda și Letonia) au semnat, la 13 octombrie 2016, o declarație comună privind un parteneriat pentru mobilitate.

Începând cu 12 februarie 2017, cetățenii Uniunii Europene sunt scutiți de obligația de a deține viză pentru intrarea și șederea pe teritoriul Republicii Belarus pentru perioade de până la cinci zile, cu condiția ca aceștia să traverseze frontiera prin Aeroportul Internațional de la Minsk. La 24 iulie 2018, această perioadă de ședere fără viză a fost prelungită la 30 de zile, în aceleași condiții. Pentru perioade de ședere care depășesc 30 de zile, dar nu mai mult de 90 de zile (în orice perioadă de 180 de zile), acordul se aplică reciproc.

Statele membre au fost informate și consultate periodic în cadrul grupurilor de lucru relevante ale Consiliului, în toate etapele negocierilor. Proiectul final de text al acordului a fost comunicat Grupului de lucru pentru vize și a beneficiat de o aprobare generală, prin procedura tacită, la 5 aprilie 2019.

La 17 aprilie 2019, Parlamentul European a fost informat cu privire la încheierea negocierilor atât cu privire la acordul de facilitare a eliberării vizelor, cât și cu privire la acordul de readmisie, prin intermediul unei scrisori trimise președintelui Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne de către directorul general al DG Migrație și Afaceri Interne. La scrisoare au fost anexate textele ambelor proiecte de acorduri.

Propunerea de decizie privind încheierea acordului stabilește procedurile interne necesare pentru aplicarea concretă a acordului. Aceasta prevede, în special, că instituția care reprezintă Uniunea în cadrul Comitetului mixt de facilitare a eliberării vizelor, instituit prin articolul 12 din acord, este Comisia, asistată de experți din statele membre.

¹ Directivele de negociere au fost modificate de Consiliu la 2 martie 2015 pentru a include posibilitatea de a suspenda exceptarea de la obligativitatea vizelor diplomatice pentru o gamă mai largă de motive decât cele specificate în dispozițiile standard de suspendare, de exemplu pentru considerente având legătură cu drepturile omului și democrația, precum și pentru utilizarea abuzivă a exceptării respective.

Propunerea anexată constituie instrumentul juridic pentru încheierea acordului. Consiliul va hotărî cu majoritate calificată.

2. OBIECTIVUL ACORDULUI ȘI CONȚINUTUL ACESTUIA

Scopul acordului dintre Uniunea Europeană și Republica Belarus privind facilitarea eliberării vizelor (denumit în continuare „acordul”) este de a facilita, pe bază de reciprocitate, eliberarea vizelor pentru cetățenii Uniunii și ai Republicii Belarus, în cazul unei șederi planificate cu o durată de cel mult 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile.

Comisia consideră că obiectivele stabilite de Consiliu în cadrul directivelor sale de negociere au fost îndeplinite și că proiectul de acord este acceptabil pentru Uniune.

Conținutul final al acordului poate fi rezumat după cum urmează:

- în principiu, pentru toți solicitanții de viză trebuie să se ia o decizie privind eliberarea sau neeliberarea vizei în termen de 10 zile calendaristice. Această perioadă poate fi prelungită până la 30 de zile calendaristice atunci când este necesară o verificare suplimentară. În situații urgente, perioada de adoptare a unei decizii se poate reduce la două zile lucrătoare sau mai puțin. Ca regulă generală, solicitanții de viză pot obține o programare pentru depunerea cererii lor în termen de două săptămâni de la data cererii și, în caz de urgență, programarea poate fi acordată imediat sau nu mai este necesară;
- taxa de viză pentru prelucrarea cererilor depuse de cetățenii Uniunii Europene și ai Republicii Belarus este stabilită la 35 EUR. Această taxă se va aplica tuturor solicitanților de viză. În plus, categoriile de persoane enumerate mai jos vor fi exonerate integral de la plata taxei de viză: copiii cu vârste de sub 12 ani, persoanele cu dizabilități, rudele apropiate, membrii delegațiilor oficiale care participă la activitățile guvernamentale, elevii, studenții, absolvenții care urmează cursuri postuniversitare, reprezentanții organizațiilor societății civile, cazurile umanitare și persoanele care participă la evenimente științifice, culturale, artistice și sportive;
- în cazul în care părțile decid să coopereze cu un prestator extern de servicii pentru, printre altele, colectarea cererilor de viză, taxa care trebuie plătită prestatorului extern de servicii nu poate depăși 30 EUR. Posibilitatea ca cetățenii părților să depună cereri direct la consulate se menține, în măsura în care acest lucru este posibil, de exemplu atunci când există suficient personal pentru a face față volumului de muncă și pentru îndeplinirea obligațiilor stabilite prin acord;
- documentația care trebuie depusă în vederea justificării scopului călătoriei a fost simplificată pentru următoarele categorii de persoane: rudele apropiate, oamenii de afaceri, membrii delegațiilor oficiale, elevii, studenții și absolvenții care urmează cursuri postuniversitare, participanții la evenimente științifice, culturale și sportive, jurnaliștii, persoanele care vizitează cimitire militare și civile (inclusiv rudele acestora), reprezentanții societății civile, membrii profesiilor libere care participă la expoziții, conferințe, simpozioane, seminare internaționale și la alte evenimente similare, conducătorii auto care prestează servicii de transport internațional de mărfuri și de pasageri, participanții la programe oficiale de schimb organizate de orașe înfrățite, persoanele care călătoresc în scopuri medicale, persoanele care participă la evenimente sportive internaționale, membrii echipajelor de tren, precum și ai echipajelor responsabile de vagoanele frigorifice și de locomotivele trenurilor și participanții la programele oficiale de cooperare transfrontalieră ale UE. Pentru aceste categorii de persoane, pot fi solicitate în vederea justificării scopului călătoriei numai documentele enumerate în acord. Ca regulă generală, nu poate fi solicitată nicio altă justificare, invitație sau validare prevăzută de legislația statelor membre sau a Republicii Belarus;

- există, de asemenea, criterii simplificate în vederea eliberării vizelor cu intrări multiple pentru următoarele categorii de persoane:
 - (a) membrii administrațiilor naționale și regionale, soții (soțiile) și copiii care vizitează cetățeni ai Uniunii Europene aflați în situație de ședere legală pe teritoriul Republicii Belarus sau cetățeni ai Republicii Belarus aflați în situație de ședere legală pe teritoriul statelor membre ori cetățeni ai Uniunii Europene cu reședința pe teritoriul statului membru ai cărui resortisanți sunt sau cetățeni ai Republicii Belarus care își au reședința pe teritoriul acesteia: vize cu intrări multiple cu un termen de valabilitate de cinci ani (sau mai puțin, în cazul în care intenția de a călători în mod regulat este vădit limitată, de exemplu în cazul în care perioada de valabilitate a mandatului sau a autorizației de ședere legală este mai scurtă);
 - (b) participanți la schimburi științifice, culturale sau oficiale ori la programe transfrontaliere sau evenimente sportive internaționale, jurnaliști, studenți, membri ai delegațiilor oficiale, reprezentanți ai organizațiilor societății civile, membri ai profesiilor libere care participă la expoziții internaționale, conferințe, simpozioane, seminare sau alte evenimente similare, conducătorii auto care efectuează curse internaționale de marfă, membri ai echipajelor de tren și persoane care trebuie să viziteze în mod regulat țara din motive medicale: vize cu intrări multiple valabile 1 an;
 - (c) categoriile menționate la litera (b): ar trebui să se elibereze vize valabile pentru o perioadă de minimum 2 ani și maximum 5 ani (cu condiția ca în ultimii doi ani beneficiarii acestora să fi utilizat în mod legal vize cu intrări multiple de 1 an, cu excepția cazului în care necesitatea sau intenția de a călători frecvent este vădit limitată la o perioadă mai scurtă);
- cetățenii Uniunii Europene și ai Republicii Belarus care sunt titulari de pașapoarte diplomatice biometrice valabile și deținătorii unor permise de liberă trecere din UE valide sunt exonerati de obligația de a deține viză pentru șederile de scurtă durată. O primă evaluare a securității și integrității sistemului de eliberare a pașapoartelor diplomatice belaruse, inclusiv a elementelor de securitate ale acestora, a fost prezentată de Comisie în aprilie 2015, cu un rezultat satisfăcător în ceea ce privește sistemul de eliberare. Cu toate acestea, unele state membre au considerat că nivelul de securitate al pașapoartelor diplomatice din Belarus nu este suficient. Republica Belarus a informat ulterior că va începe eliberarea de pașapoarte biometrice conforme cu cele mai recente orientări și recomandări ale Organizației Aviației Civile Internaționale de la începutul anului 2020 și a acceptat să limiteze exceptarea de la obligativitatea vizelor la pașapoartele diplomatice biometrice (ceea ce reprezintă o cerință suplimentară, care nu a fost impusă de directivele de negociere). În cadrul celei de a șasea runde de negocieri, din 26 martie 2019, care a fost și ultima, Republica Belarus a furnizat Comisiei informații actualizate cu privire la sistemul de eliberare și specificațiile tehnice ale acestor pașapoarte și s-a angajat să transmită un specimen al noului pașaport biometric și specificațiile tehnice definitive cel târziu până în octombrie 2019. În aceste circumstanțe, Comisia va trebui să efectueze evaluarea finală a sistemului de eliberare din Belarus, în consultare cu statele membre, înainte de încheierea acordului;
- clauzele finale le oferă părților posibilitatea de a suspenda integral sau parțial acordul (de exemplu în ceea ce privește exceptarea de la obligativitatea vizelor a deținătorilor de pașapoarte biometrice diplomatice), indiferent de motiv. Prin urmare, această dispoziție include motive de suspendare cum ar fi încălcarea sau utilizarea abuzivă a unei dispoziții a acordului, de exemplu exceptarea de la obligativitatea vizelor în cazul pașapoartelor

diplomatice (articolul 10), considerente având legătură cu drepturile omului și democrația (menționate și în preambulul acordului), precum și lipsa cooperării la readmisie și/sau punerea în aplicare nesatisfăcătoare a acordului de readmisie;

- clauzele finale prevăd, de asemenea, că acordul de facilitare a eliberării vizelor poate intra în vigoare numai la data intrării în vigoare a acordului de readmisie;
- importanța principiilor fundamentale care reglementează cooperarea dintre părți, precum și a obligațiilor și responsabilităților, inclusiv în ceea ce privește respectarea drepturilor omului și a principiilor democratice care decurg din instrumentele internaționale relevante care le sunt aplicabile părților, este subliniată în preambulul acordului;
- un protocol se referă la situația specifică a statelor membre care nu aplică încă integral acquis-ul Schengen și la recunoașterea în mod unilateral de către acestea a vizelor Schengen și a permiselor de ședere eliberate cetățenilor Republicii Belarus în scopul tranzitării teritoriului acestora, în conformitate cu Decizia nr. 565/2014/UE;
- la acord se anexează o declarație comună privind cooperarea în materie de documente de călătorie și schimbul periodic de informații referitor la securitatea documentelor de călătorie;
- la acord se anexează o declarație comună privind armonizarea procedurilor de informare pentru eliberarea de vize de scurtă ședere și a documentelor care trebuie prezentate la depunerea unei cereri de viză de scurtă ședere;
- situațiile specifice ale Danemarcei, Regatului Unit și Irlandei sunt prezentate în preambul și în declarațiile comune atașate la acord. Strânsa asociere a Islandei, Norvegiei, Elveției și Principatului Liechtenstein la punerea în aplicare, asigurarea respectării și dezvoltarea acquis-ului Schengen este prezentată într-o declarație comună anexată la acord²;
- la acord se anexează o declarație comună privind personalul consular, pentru a reflecta importanța pe care părțile o acordă disponibilității unui număr suficient de membri ai personalului în cadrul consulatelor pentru a asigura punerea în aplicare efectivă a acordului.

3. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

• Temeiul juridic

Prezenta propunere este înaintată Consiliului pentru a autoriza semnarea acordului.

Temeiul juridic al prezentei propuneri este articolul 77 alineatul (2) litera (a) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) coroborat cu articolul 218 alineatul (5).

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Nu se aplică.

• Proporționalitatea

Prezenta propunere nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit, și anume semnarea unui acord internațional care să faciliteze eliberarea de vize cetățenilor din Belarus și din Uniune.

² Este posibil ca preambulul și declarația comună privind situația Regatului Unit să trebuiască revizuite în urma retragerii Regatului Unit.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Propunerea nu generează costuri suplimentare pentru bugetul UE.

5. CONCLUZII

Având în vedere rezultatele menționate anterior, Comisia propune Consiliului să decidă semnarea acordului în numele Uniunii și să autorizeze Secretariatul General al Consiliului să stabilească instrumentul prin care se acordă puteri depline.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului dintre Uniunea Europeană și Republica Belarus privind facilitarea eliberării vizelor

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 77 alineatul (2) litera (a) coroborat cu articolul 218 alineatul (5),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) La 28 februarie 2011, Consiliul a autorizat Comisia să inițieze negocierile cu Republica Belarus referitor la un acord între Uniunea Europeană și Republica Belarus privind facilitarea eliberării vizelor (denumit în continuare „acordul”), în paralel cu negocierile având drept obiect un Acord privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală. Negocierile au fost încheiate cu succes prin parafarea acordului, prin schimb de e-mailuri, la 17 iunie 2019.
- (2) În contextul Declarației prezentate cu ocazia Summitului Parteneriatului estic din 7 mai 2009, Uniunea și țările partenere și-au exprimat sprijinul politic față de liberalizarea regimului vizelor într-un mediu sigur și securizat și și-au reafirmat intenția de a efectua treptat și în timp util demersurile în vederea unui regim fără vize pentru cetățenii lor.
- (3) Scopul acordului este de a facilita, pe bază de reciprocitate, eliberarea vizelor pentru cetățenii Uniunii și ai Republicii Belarus, în cazul unei șederi planificate cu o durată de cel mult 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile.
- (4) Prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Regatul Unit nu participă, în conformitate cu Decizia 2000/365/CE a Consiliului din 29 mai 2000 privind solicitarea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen¹. Prin urmare, Regatul Unit nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.
- (5) Prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Irlanda nu participă, în conformitate cu Decizia 2002/192/CE a Consiliului din 28 februarie 2002 privind solicitarea Irlandei de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen²; prin urmare, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.

¹ Decizia 2000/365/CE a Consiliului din 29 mai 2000 privind solicitarea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen (JO L 131, 1.6.2000, p. 43).

² Decizia 2002/192/CE a Consiliului din 28 februarie 2002 privind solicitarea Irlandei de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen (JO L 64, 7.3.2002, p. 20).

- (6) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.
- (7) Prin urmare, acordul ar trebui semnat în numele Uniunii, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară, iar declarațiile comune atașate ar trebui aprobate,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se autorizează semnarea, în numele Uniunii, a Acordului dintre Uniunea Europeană și Republica Belarus privind facilitarea eliberării vizelor, sub rezerva încheierii acordului menționat³.

Articolul 2

Declarațiile comune atașate la acord se aprobă în numele Uniunii.

Articolul 3

Secretariatul General al Consiliului stabilește instrumentul prin care se acordă puteri depline pentru semnarea acordului, sub rezerva încheierii acestuia, persoanei (persoanelor) indicate de către negociatorul acordului.

Articolul 4

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*

³

Textul acordului se va publica împreună cu decizia privind încheierea acestuia.